

УДК 657.01:330.34

DOI: 10.30857/2786-5398.2024.2.13

Інна В. Шостак, Галина П. Плисенко

*Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського», Україна*

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ПРИНЦИПІВ ESG

Сталий розвиток та стійкість є основою надійних процесів управління продуктивністю, які повинні фіксувати та враховувати фінансові та нефінансові ризики, рішення, які приймають організації. Сучасні тенденції в управлінні ефективністю є важливими для вибудови гнучкої та трансформаційної бізнес-моделі. Нині від організацій очікують формування стратегічного бачення за компонентами ESG (Environmental, Social, Governance) та реалізації проєктів у галузі захисту навколишнього середовища, запобігання кліматичним змінам, зниження викидів в атмосферу, безаварійної роботи, дотримання принципів корпоративного управління та прав людини, для підтримки сталого економічного зростання, що пов'язано з екологічними, соціальними проблемами та проблемами управління. У статті визначено сутність та складові принципів інтегрованої звітності та її вплив на сталий розвиток організації. Встановлено, що наразі, ухвалення рішень з нефінансових питань впливають на репутацію організації та мають відчутні економічні наслідки. Інтегрована звітність сприяє розробці та впровадженні нових вимог до управління даними для збору нефінансових даних і показників за складовими ESG, які відповідають стратегічним цілям організації. Поступове впровадження інтегрованої звітності за рахунок переходу до інтегрованого мислення, сприяє застосуванню складових ESG та поєднується з системою звітності зі сталого розвитку. Ця система забезпечується стандартами, що регулюють питання вимірювання та розкриття інформації за певними видами капіталу. Інтегрована звітність узгоджується з результатами фінансової та іншої звітності, але при цьому вона відрізняється від інших звітів та документів.

Ключові слова: інтегрована звітність; організація; сталий розвиток; ESG; бізнес-модель.

Inna V. Shostak, Halyna P. Plysenko

National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Ukraine

INTEGRATED REPORTING IN THE CONTEXT OF ESG PRINCIPLES

Introduction and research objectives: sustainable development and sustainability are the basis of reliable performance management processes that must capture and take into account financial and non-financial risks, decisions made by organizations. Modern trends in performance management are important for building a flexible and transformative business model. Currently, organizations are expected to form a strategic vision for ESG (environmental, social, governance) components and implement projects in the field of environmental protection, climate change prevention, reduction of emissions into the atmosphere, accident-free operation, compliance with the principles of corporate governance and human rights. To support sustainable economic growth that addresses environmental, social and governance (ESG) issues. The purpose of the study is to determine the essence and component principles of integrated reporting and its impact on the sustainable development of the organization. Methodology: the following general scientific and special methods were used in the study: scientific generalization and systematization – to justify the features of integrated reporting and determine its role in the development of the organization; benchmarking – to compare integrated reporting and ESG principles; system analysis – to identify

the principles of building integrated reporting; logical synthesis – to explain the research results. Today, decisions on non-financial issues affect the reputation of the organization and have tangible economic consequences. Integrated reporting facilitates the development and implementation of new data governance requirements for the collection of non-financial and ESG data that align with an organization's strategic objectives. The gradual introduction of integrated reporting due to the transition to integrated thinking, promotes the application of ESG (environmental, social, governance) components and is combined with the reporting system for sustainable development. This system is supported by standards governing the measurement and disclosure of information for certain types of capital. Integrated reporting is consistent with the results of financial and other reporting, but at the same time it differs from other reports and messages.

Keywords: *integrated reporting; organization; sustainable development; ESG; business model.*

Постановка проблеми. Розбудова стійкої економіки, безперечно є глобальним пріоритетом для всіх країн світу. Останні події в Україні кидають виклик геополітичній стабільності та створюють нові потенційні економічні потрясіння для світової економіки, які розпочалися через кризу Covid-19. Країни, що розвиваються, стикаються з найбільшими проблемами за останнє десятиліття, оскільки вони прагнуть досягти високого рівня показника доходу на душу населення з подібним показником в розвинутих економіках, але при цьому мають низькі фіскальні можливості підтримувати доходи домогосподарств, особливо після пандемії та карантинних обмеженнях пов'язаних з Covid-19. Оскільки успіх та ефективність організацій все більше залежать від того, чи приділяється увага питанням сталого розвитку та стійкості операційної діяльності, актуальним дослідженням буде вивчення питань інтегрованої звітності за компонентами ESG (Environmental, Social, Governance). Звіти за показниками ESG мають на меті продемонструвати зважений підхід до операційної діяльності (управління), турботи про працівників та клієнтів (соціальний вплив) та дбайливе ставлення про навколишнє середовище (екологічна складова).

Мета дослідження – визначення сутності та складових принципів інтегрованої звітності та її вплив на сталий розвиток організації.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Роль бізнесу в суспільстві змінюється, оскільки цифрові технології трансформують глобальну економіку. Нові вимоги зацікавлених сторін щодо корпоративної прозорості та підзвітності, політична нестабільність, проблеми в ланцюгах поставок, війни, трансформація робочої сили, зміна навичок та компетенцій – це неповний перелік перешкод, з якими доводиться справлятися організаціям. Сталий розвиток та стійкість є основою надійних процесів управління продуктивністю, які повинні фіксувати та враховувати фінансові та нефінансові ризики, рішення, які приймають організації. Сучасні тенденції в управлінні ефективністю є важливими для вибудови гнучкої та трансформаційної бізнес-моделі. Ефективне управління продуктивністю має ключове значення в організації виробництва інноваційних продуктів та послуги, досліджуванні нових каналів виходу на ринок і реагування посилення екологічної складової. Для підтримки сталого економічного зростання, що пов'язано з екологічними, соціальними проблемами та проблемами управління необхідно дотримуватись основних цілей:

1. Переорієнтування потоків капіталу на сталу економіку.
2. Включення стійкості в управління ризиками.
3. Сприяння прозорості та довгостроковості.

Сприяння досягнення наведених цілей базується на ключових міжнародних законодавчих стандартах відповідно до показників ESG:

EU Taxonomy Regulation: система класифікації для визначення того, чи є економічна діяльність екологічно стійкою, що вимагає звітування щодо прийнятності та узгодження з екологічними цілями організації [3].

Sustainable Finance Disclosures Regulation (SFDR): вимагає від менеджерів оцінювати та розкривати інформацію про те, як ризики враховуються в їхніх інвестиційних процесах і як вони розглядають інвестиційні рішення, які можуть призвести до негативного впливу на чинники сталого розвитку, відомі як основні несприятливі впливи (PAI) [9].

EU Benchmark Regulation: вимагає, щоб інвестиційні контрольні показники розкривали, як саме вони враховують критерії ESG у свої процеси, а також запроваджують типи кліматичних контрольних показників [8].

Sustainability Preferences: поправки до Директиви про ринки фінансових інструментів (MiFID II) і Директиви про розповсюдження страхування (IDD) означають, що питання показників ESG повинні бути включені в процес консультування [6].

Побудова бізнес-моделі відповідно до принципів сталого розвитку, створення умов для безпечної та надійної виробничої діяльності дозволяє організаціям бути ефективними сьогодні та дбати про майбутній розвиток. Організації, що ведуть активну діяльність із залучення фінансування та просування своєї продукції на міжнародних фінансових та товарних ринках, стикаються з зростаючими очікуваннями інвесторів, контрагентів, кредиторів та стейкхолдерів щодо питань сталого розвитку. З кожним роком стає очевидним вплив ESG-чинників на фінансові результати діяльності підприємства.

«Мета інтегрованої звітності є надання фінансової і не фінансової інформації щодо розподілу фінансового капіталу з урахуванням ключових факторів, які впливають на потенціал підприємства у продовж певного проміжку часу. Зацікавленість у зростанні вартості майна підприємства, зниженні ризиків при інвестуванні, підвищенні суспільної довіри до діяльності обумовлює необхідність складання інтегрованої звітності та вимагає розробки належного методичного підґрунтя» [5].

Сьогодні, ухвалення рішень з нефінансових питань впливають на репутацію організації, та мають відчутні економічні наслідки. Серед інвесторів зростає зацікавленість у стійких бізнес-процесів і, відповідно, в інструментах, що дозволяють це визначити: ESG-рейтинги та індекси, які містять систематизовану та порівнювальну інформацію про управління ESG-аспектами організації.

«Головна особливість інтегрованої звітності полягає в тому, що вона фіксується на чинниках виробництва, які компанія споживає та створює, – фінансових, виробничих, людських, інтелектуальних, природних та соціальних» [4]. Організації, які дотримуються сталої ділової практики створюють довгострокову суспільну цінність, що є основою для глобальної економіки. Підготовка звітів зі сталого розвитку, які більш адекватно розкривають нефінансові наслідки, допомагає змінити корпоративний діалог. В реаліях сьогодення, важливим елементом діяльності організацій є нефінансова інформація, яка також повинна бути незалежно оцінена та підтверджена. Надійна практика гарантування є життєво важливою для підтримки організацій у процесі створення цінності або забезпечення більшої довіри до стратегії організації. Активне запровадження таких звітів підкреслює той факт, що екологічні, соціальні та управлінські проблеми становлять дедалі більший ризик для бізнесу.

Інтегрована звітність для українського суспільства є відносно новим віянням сучасного бізнесу. Якщо звернутися до міжнародної практики, то система інтегрованої звітності використовується для [2]:

- підвищення якості інформації, доступної для постачальників фінансового капіталу, щоб забезпечити більш ефективний і продуктивний розподіл капіталу;
- сприяння більш узгодженому та ефективному підходу до інтегрованої звітності, яка спирається на різні аспекти звітності та передає повний спектр чинників, які суттєво впливають на здатність організації створювати власну цінність з часом;
- збільшення можливостей підзвітності та управління широкою базою капіталів (фінансового, виробничого, інтелектуального, людського, соціального та стосунків, а також природного) та сприяння розумінню їх незалежності;
- підтримання інтегрованого мислення, прийняття рішень і дії, спрямованих на створення вартості в короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективі.

Доцільно розглянути сім основоположних принципів, що лежать в основі підготовки та подання інтегрованого звіту, визначаючи зміст звіту та спосіб подання інформації [1].

1. Стратегічна спрямованість та орієнтація на майбутнє – забезпечення розуміння стратегії організації та того, як ця стратегія співвідноситься з процесом створення вартості у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективі, а також з використанням капіталів та впливом на них.

2. Пов'язаність інформації – представлення цілісної картини поєднання, взаємозв'язку між чинниками, що впливають на створення вартості з часом.

3. Відносини із зацікавленими сторонами – забезпечення якісної та суцільної взаємодії з ключовими зацікавленими сторонами (стейхолдерами), враховуючи їх потреби та інтереси.

4. Сутність – розкриття інформацію про чинники, що впливають на утворення вартості у короткостроковому, середньостроковому та довгостроковому періоді.

5. Стислість – конкретне вираження концепції через дотримання логічної структури та розкриття більш детальної інформації в переліку посилань.

6. Надійність та повнота – наведення збалансованих факторів (чинників) впливу.

7. Послідовність та співставність – подання інформації в часовій послідовності та в порівнянні з іншими організаціями, що призведе до збільшення вартості.

Інтегрований звіт передбачає розкриття інформації про принципово пов'язані, але не взаємозамінні елементи, зокрема:

- огляд організації та зовнішнього середовища: чим займається організація та які умови своєї діяльності;

- корпоративне управління: як структура корпоративного управління організації сприяє створенню вартості у короткостроковому, середньостроковому та довгостроковому періоді;

- бізнес модель – опис та вид бізнес-моделі організації;

- ризики та можливості – які конкретні ризики впливають на створення вартості у короткостроковому, середньостроковому та довгостроковому періоді і які організація використовує можливості;

- стратегія та розподіл ресурсів – планування перспектив діяльності та виокреслення шляхів їх досяжності;

- результати діяльності – міра досяжності стратегічних цілей за певний період та вплив результатів діяльності на капітали;

– погляди на майбутнє – з якими викликами та невизначеностями може зіткнутися організація в ході реалізації стратегії та які потенційні наслідки для її бізнес-моделі та майбутніх результатів діяльності;

– вибір напрямів звітування – визначення переліку чинників включення до інтегрованого звіту, та шкали їх оцінки [10].

Інтегрована звітність створює основу для взаємодії уряду, підприємства та споживачів, що сприяє розвитку таких заходів, як обов'язкова належна перевірка прав людини, яка була запроваджена згідно із законодавством Німеччини з 2023 року для певних організацій [6]. Стандарти фінансової звітності спрямовані на те, щоб організації створювали надійну та прозору фінансову звітність, яка містить достовірну інформацію для зацікавлених сторін. Вони є основою для прийняття обґрунтованих рішень інвесторами, ефективного розподілу капіталу та довіри до бізнесу.

Але найбільше досягнення будь-якої організації полягає не лише в суцільному обліку і дотриманні стандартів інтегрованої звітності, а й в створенні власної вартості. Організаціям необхідно більш ефективно інформувати про операційну діяльність, щоб інвестори, менеджери та інші зацікавлені сторони могли мати більш чіткіше уявлення про те, як створюється вартість. Доступна зовнішня інформація є невід'ємною частиною перерозподілу капіталу в економіці, де довгострокова вартість створюється екологічними та інклюзивними методами. Інтегровані звіти мають на меті показати як стратегія, управління, ефективність і перспективи організації призводять до створення довгострокової цінності та відображення суцільної картини створення вартості компанії та більш цілісного уявлення про організацію.

Інтегроване звітування ґрунтується на інтегрованому мисленні. Концепція визначає інтегроване мислення як: «Активне взаєморозуміння організацією між її різними операційними та функціональними підрозділами та капіталом, який організація використовує або на який впливає. Інтегроване мислення веде до інтегрованого прийняття рішень і дій, які враховують створення, збереження або розмивання цінності в короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективі» [7]. Культура і процес інтегрованого мислення та міжфункціональна співпраця в процесі звітування допомагає організації показати презентабельно історію корпоративної діяльності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, інтегрована звітність за складовими ESG стає новим галузевим стандартом для комунікації цільового бізнесу. Це пов'язано зі специфікою вимог звітності ESG (Environmental, Social, Governance), що характеризується більш комплексними і точнішими показниками, які визначають ефективність організації в екологічній, соціальній та економічній площині. Звітність та розкриття складових ESG допомагає організаціям отримати доступ до ринків капіталу. Інвестори, а також інші зацікавлені сторони, такі як клієнти та співробітники, віддають перевагу підприємствам з високими показниками ESG. Хоча саме поняття «ESG», ототожнюється зі стійкістю, важливо розуміти певні грані відмінності між ними.

Поступове впровадження інтегрованої звітності за рахунок переходу до інтегрованого мислення, сприяє застосуванню компонентів ESG та поєднується з системою звітності зі сталого розвитку. Ця система забезпечується стандартами, що регулюють питання вимірювання та розкриття інформації за певними видами капіталу. Інтегрована звітність узгоджується з результатами фінансової та іншої звітності, але при цьому вона відрізняється від інших звітів та повідомлень. Зокрема, особлива увага в ній приділяється можливостям організації створювати вартість у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій

перспективі. Основними перевагами від застосування інтегрованого підходу до звітності з контексті концепції ESG є:

- формування інтегрованого мислення, як підходу до управління бізнесом, який ґрунтується на більш чіткому розумінні способів впливу на зміну цінності;
- краще розуміння чинників, що впливають на ефективність бізнесу, і детальний аналіз ризиків та можливостей;
- формування брендингу та взаємовідносини із стейкхолдерами, що дозволяє інвесторам зрозуміти бізнес та його результати за допомогою єдиного джерела даних;
- ознайомитися із стратегією зростання, ефективністю і напрямками розвитку організації;
- можливість доступної подачі інформації, що сприяє більш повному розкриттю корпоративної звітності як для зацікавлених сторін, так і для тих, хто її формує;
- можливість зайняття позиції амбасадора бізнесу, через залучення співробітників до розуміння загальної стратегії організації та того, як вона працює з міжнародними партнерами.

Перспективами подальших досліджень є впровадження інтегрованої звітності в діяльність національних організацій та визначення її впливу на створення вартості капіталу та розвитку власного бренду.

References

Література

1. Bezverkhyi, K. V. (2019). Realizatsiia pryntsypu zviazanosti informatsii v intehrovaniі zvitnosti vitchyznianskykh pidpryiemstv [Implementation of the principle of information connectivity in integrated reporting of domestic enterprises]. <i>Ekonomika: realii chasu = Economy: realities of time</i>, 5 (45), 26–31 [in Ukrainian]. 2. Holov, S. F., Kostiuchenko, V. M., Kuzina, R. V. (2018). Intehrovane zvituvannia: kontseptsiia, metodolohiia ta orhanizatsiia: monohrafiia [Integrated reporting: concept, methodology and organization]. Kherson: Vydavnychyi dim "Helvetyka". 252 p. [in Ukrainian]. 3. European Commission. What is the EU Taxonomy? URL: https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/ 4. Savchenko, T. H., Hrytsenko, O. I. (eds.) (2018). Intehrovana zvitnist v konteksti yevrointehratsii Ukrainy: suchasnyi stan, perspektyvy rozvytku ta zaprovadzhennia [Integrated reporting in the context of European integration of Ukraine: current state, prospects for development and implementation]: monohrafiia. Sumy: Vydavnytstvo "Vynnychenko M.D.". 143 p. [in Ukrainian]. 5. Mulyk, T. O., Vashchilova, N. V. (2019). Intehrovana zvitnist pidpryiemstva: stan ta	1. Безверхий К. В. Реализация принципа зв'язаності інформації в інтегрованій звітності вітчизняних підприємств. <i>Економіка: реалії часу</i>. 2019. № 5 (45). С. 26–31. 2. Голов С. Ф., Костюченко В. М., Кузіна Р. В. Інтегроване звітування: концепція, методологія та організація: Монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 252 с. 3. European Commission. What is the EU Taxonomy? URL: https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/ 4. Інтегрована звітність в контексті євроінтеграції України: сучасний стан, перспективи розвитку та запровадження: монографія. За заг. ред. Т. Г. Савченка, О. І. Гриценко. Суми: Видавництво "Винниченко М.Д.", 2018. 143 с. 5. Мулик Т. О., Ващілова Н. В. Інтегрована звітність підприємства: стан

perspektyvy rozvytku [Integrated reporting of the enterprise: status and development prospects]. *Efektivna ekonomika = Efficient economy*, Vol. 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7404> [in Ukrainian].

6. European Commission Delegated Regulation (EU) 2021/1253 of 21 April 2021 amending Delegated Regulation (EU) 2017/565 as regards the integration of sustainability factors, risks and preferences into certain organizational requirements and operating conditions for investment firms, Official Journal of the European Union, L 277, 1–5 (2 August 2022).

7. IFRS (2020). Integrated Thinking & Strategy: State of Play Report. URL: <https://integratedreporting.ifrs.org/resource/integrated-thinking-strategy-state-of-play-report/>

8. Implementing and delegated acts – Benchmarks Regulation. URL: https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/financial-services-legislation/implementing-and-delegated-acts/benchmarks-regulation_en.

9. Implementing and delegated acts – SFDR. URL: https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/financial-services-legislation/implementing-and-delegated-acts/sustainable-finance-disclosures-regulation_en.

10. The International Framework. URL: <https://bitly.su/lodC>.

та перспективи розвитку. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7404>.

6. European Commission Delegated Regulation (EU) 2021/1253 of 21 April 2021 amending Delegated Regulation (EU) 2017/565 as regards the integration of sustainability factors, risks and preferences into certain organizational requirements and operating conditions for investment firms, Official Journal of the European Union, L 277, pp. 1–5 (2 August 2022).

7. Integrated Thinking & Strategy: State of Play Report. IFRS, 2020. URL: <https://integratedreporting.ifrs.org/resource/integrated-thinking-strategy-state-of-play-report/>

8. Implementing and delegated acts – Benchmarks Regulation. URL: https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/financial-services-legislation/implementing-and-delegated-acts/benchmarks-regulation_en.

9. Implementing and delegated acts – SFDR. URL: https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/financial-services-legislation/implementing-and-delegated-acts/sustainable-finance-disclosures-regulation_en.

10. The International Framework. URL: <https://bitly.su/lodC>.